

Süleyman Demirel Üniversitesi Ekonometri Bölümü

Üniversite son sınıf öğrencilerinin analitik hiyerarşi projesi (AHP) ile meslek seçimi değerlendirilmesi

Proje Danışman Öğretim Üyesi Doç. Dr. Kenan Oğuzhan ORUÇ

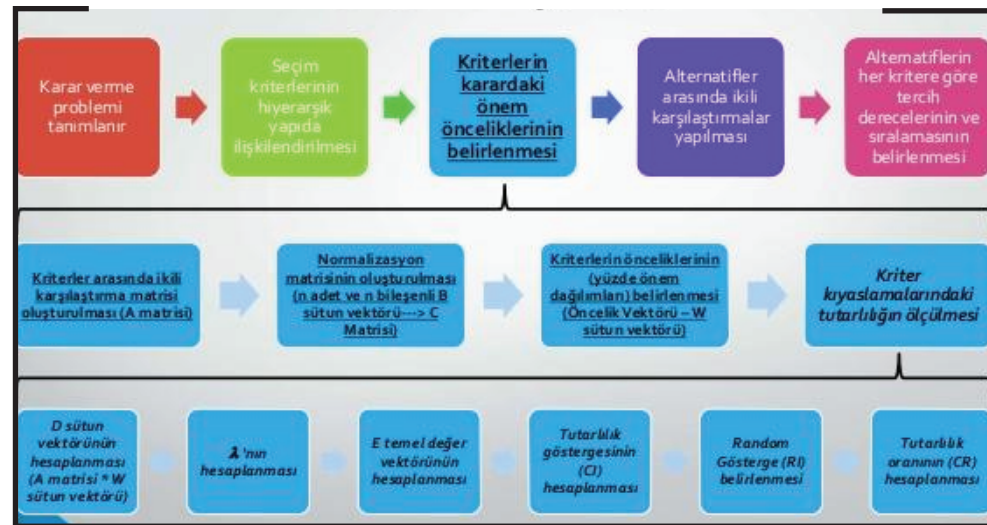
Proje Üyeleri

Betül TERZİ, Kevser DEMİREL, Beyza YILDIZ, Rabia YILMAZ

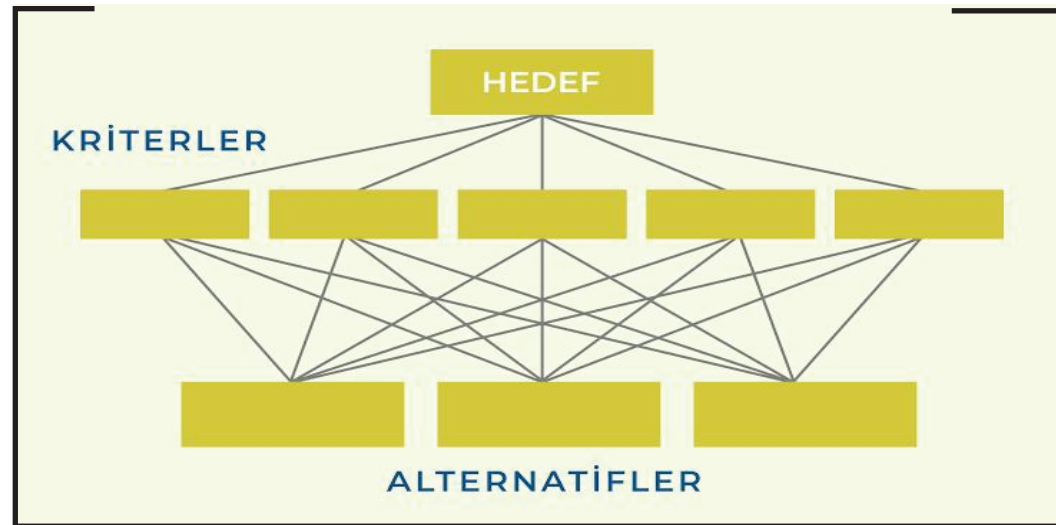
Proje Amacı

Meslek seçimi öğrencilerin geleceklerinin şekillendirilmesinde önemli kararlardan birisidir. Karar aşamasında olan bireylerin dikkate alması gereken çok sayıda kriter bulunmaktadır. Kriter sayısı çok olduğundan dolayı da bireyin meslek seçimi çok kriterli karar verme (ÇKKV) problemi olur. Üniversite son sınıf öğrencilerinin meslek seçiminde öğrenciler mesleğin ayırt edici özelliklerinin de değerlendirildiği kriterleri göz önünde bulundurmaktadır. Burada öğrencilerin seçeceği mesleğin hangi kriterinin kendine daha uygun olup olmadığını değerlendirmeleri gerekmektedir. Bu çalışmada 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin meslek seçimleri kriterlerinin önem dereceleri ve bu kriterlerin sıraları belirlenmiştir. Öğrencilerin doldurdıkları formlara dayanarak veriler elde edilmiştir. Meslek seçim kriterleri subjektif yargıları da barındırdığından AHP ile bu dereceleme ve sıralama işlemleri yapılmıştır. Burada öğrencilerin almış oldukları bir kararda hangi kriterleri öncelikli olarak değerlendirdiklerini belirlemek ve bu kriterlerin önem düzeyini ağırlıklandırmak amaçlanmıştır.

Yöntem Aşamaları

Analitik Hiyerarşi Prosesi

Önem Öncelikleri

Önem Derecesi	Tanım	Açıklama
1	Ejit Derecede Önemli	Her iki kriter aynı öneme sahiptir.
3	Orta Derecede Önemli	Tecrübe ve yargılara göre bir kriter diğerine göre biraz daha önemlidir.
5	Kuvvetli Derecede Önemli	Bir kriter diğerinden kuvvette daha önemlidir.
7	Çok Kuvvetli Derecede Önemli	Bir kriter diğerine göre yüksek derecede kuvvette daha önemlidir.
9	Mutlak Derecede Önemli	Kriterlerden biri diğerine göre çok yüksek derecede önemlidir.
2,4,6,8	Ara Değerleri Temsil Etmektedir	İki kriter arasındaki tercihte yukarıdaki açıklamalarda bulunan derecelerin ara değerleridir.

Karşılıklı Değerler: i, j ile karşılaştırırken bir değer (x) atanmış ise; j ile karşılaştırılırken atananak değer ($1/x$) olacaktır.

Sonuç

Belirlediğimiz kriterler iş geliri, iş garantisi, işin sosyal güvencesi, işyeri konumu ve işin zorluk derecesidir. Analitik hiyerarşi prosesi sonuçlarına göre meslek seçerken en çok önem verilerin kriterin 'iş garantisi' olduğu görülmüştür.

Karşılaştırma Matrisi

Kriter	Alternatif 1	Alternatif 2	...	Alternatif m
Alternatif 1	1	a	b	c
Alternatif 2	1/a	1	d	e
...	1/b	1/d	1	f
Alternatif m	1/c	1/e	1/f	1

$m \times m$ boyutlu ikili karşılaştırma matrisi

n adet $m \times m$ boyutlu ikili karşılaştırma matrisleri elde edilir.

AHP Anketi

Kullanılan Program

Kaynakça

Supçiller A.A., Çapraz O., AHP, TOPSIS yöntemine dayalı tedarikçi seçimi uygulaması Ekonometri ve İstatistik Sayı:13 (12. Uluslararası Ekonometri, Yöneyim Araştırması, İstatistik Sempozyumu Özel Sayısı) s. 1-22 (2011)

BAKAN H., Analitik hiyerarşi yöntemiyle üniversite kurulması uygun olan ilçelerin belirlenmesi Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi / Cilt:2 / Sayı:2 / Aralık (2013)

11711404042@ogr.sdu.edu.tr
11721404103@ogr.sdu.edu.tr

11711404098@ogr.sdu.edu.tr
11721404105@ogr.sdu.edu.tr